

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۱۹/۰۷/۱۴

داکتر محمد نعیم اسد

بسم الله الرحمن الرحيم

قاموس جامع اصطلاحات اقتصادی

تمهید

بعد از اینکه در سال 2016 از طرف دانشمند فاضل جناب داکتر سید عبدالله کاظم و داکتر محمد نعیم اسد در پورتال وزین افغان جرمن آن لاین در باره ارزش و اهمیت «قاموس اقتصادی» شاد روان پوهنوال محمد عارف غوثی تحریر شد، در نزد بعضی دانشمندان اقتصادی مفکوره تجدید نظر این قاموس با ارزش بوجود آمد.

خاصاً جناب داکتر سید عبدالله کاظم و جناب انجینر کبیر، میرمن صالحه واصل و اهاب، بناغلی مسعود فارانی و تعداد دیگری از هموطنان از داکتر محمد نعیم اسد خواهش نمود، تا ابتکار انکشاف و توسعه این «قاموس اقتصادی» را به عهده گیرد، که از طرف موصوف با تشکر پذیرفته شد. اما آقای اسد غرض رسیدن به این هدف همکاری یک تیم کاری که مرکب از یک تعداد استادان و صاحب نظران رشته های مختلف اقتصادی باشد، ضروری می پنداشت. خوشبختانه تیم کاری که متشکل از استادان مجرب اشخاص فنی حاضر با جمع آوری و تدوین اصطلاحات اقتصادی با استفاده از یک پرو گرام کمپیوتری که در دستگاه خاص حفظ می گردد، آغاز نمودند.

با جمع آوری بیشتر از 10.000 اصطلاح و درج آن به کمپیوتر، تیم یاد شده در نظر دارند تا «قاموس جامع اصطلاحات اقتصادی» ابتدا به صورت امتحانی به دسترس علاقمندان قرار گیرد. همچنان در نظر است تا در حین دوره ای امتحانی از پیشنهادات و نظریات سالمانه علاقمندان عزیز استفاده عظمی کرده، اغلاط طباعتی و لسانی را اصلاح و تغییرات لازمی را انجام دهد و موازی به آن به افزایش اصطلاحات ادامه دهد.

دید گاه یا Vision

«قاموس جامع اصطلاحات اقتصادی» یک بخش عمده «قاموس کبیر افغانستان» بود، که بعد از این همین بخش به صورت خلاصه «قاموس اقتصادی» یاد می شود، اصطلاحات از لسان های انگلیسی و آلمانی به لسان های ملی پشتو و دری ترجمه شده و طور خلاصه تعریف می شوند. این قاموس از طریق دیتابیس بطور آنلاين به علاقمندان، محصلین و استادان علوم اقتصادی عرضه میگردد.

هدف این است تا اصطلاحات اقتصادی به صورت واحد در تمام پوهنتون های افغانستان رایج گردد و از تعدد معانی یک اصطلاح جلوگیری به عمل آید. مزید بر آن درک و فهمیدن آثار اقتصادی که در ایران به طبع میرسند، برای خوانندگان افغانی و آثار افغانی به علاقمندان ایرانی آسانتر گردد. جلب و جذب همکاری بیشتر یک تعداد دانشمندان اقتصادی برای توسعه و انکشاف این قاموس ضروری بوده و تبدیلی آن در مدت دراز به ویکی پدیای اقتصادی هدف نهائی را تشکیل میدهد.

رسالت یا Mission

«قاموس جامع اصطلاحات اقتصادی» یک ادغام و توحید چاپ دوم (1974) «قاموس اقتصادی» تألیف شاد روان پوهنوال محمد عارف غوثی از انگلیسی به دری (در حدود 3500 اصطلاح)، «قاموس اصطلاحات علوم اقتصادی» از آلمانی، انگلیسی (سال 1975) به دری، تألیف تیم توأمیت و کمیته استادان پوهنخی اقتصاد پوهنتون کابل (جمع آوری و تدوین توسط داکتر محمد امین زوری) و «د اقتصادی اصطلاحات»، را توله زبار پوهنیار عبدالله عادل و امان ورین چاپ دوم (سال 2015) و اصطلاحات جدید ر بازاربایی، رشته های ایکونومتری و احصائیه و کنترولینگ و تصدی بانکی میباشد.

د پانو شمیره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنیت تاسو همکاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی دلیکنیزی بنی پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکې په خیر و لولی

تیم و هیأت تدوین ، تحریر و همکاری تخنیکي

در حال حاضر هیأت تدوین و تحریر مرکب از داکتر آجان میرزی، داکتر محمد داود تیموری (استاد پوهنځی اقتصاد پوهنتون هرات)، کانديد دکتری عبدالله عادل (استاد پوهنځی اقتصاد پوهنتون ننگرهار)، آی امان الله ورین و داکتر محمد نعیم اسد (استاد متقاعد پوهنځی های اقتصاد کابل و هرات) میباشد. مزید بر آن استاد داکتر حمید الله نور عباد (استاد پوهنځی اقتصاد پوهنتون کابل) هم یک تعداد زیاد اصطلاحات علوم اقتصاد کلان و خورد را به دسترس هیأت تحریر گذاشته است.

میرمن استاد صالحه واهب و انجینر قیس کبیر در قسمت طراحی کمپیوتری و خدمات تخنیکي کمپیوتری به حیث اعضای تیم متذکره می باشد. آقای انجینر کبیر به حیث عضو فعال تیم یاد شده طور مسلسل نظر به ایجاب در اصلاح پرو گرام کمپیوتری این قاموس فعال است. داکتر محمد نعیم اسد در پهلوی تدوین و جمع آوری اصطلاحات و وظیفه تنظیم و هم آهنگی اصطلاحات اقتصادی را به عهده دارد. تعداد اعضای تیم به اشخاص متذکره محدود نمی باشد، بلکه هر دانشمند می تواند طبق خواهش ضرورت اصطلاحات را درج به قاموس اقتصادی به هیأت متذکره پیشنهاد نماید. همکاری اعضای تیم یادشده مجانی و افتخاری میباشد.

تمویل مصارف حفظ اصطلاحات در یک دستگاه بزرگتر (Online Server) آلمانی توسط جمعیت پوهنتون های آلمانی و افغانی (DAUG) و انجمن تقویت انکشاف افغانستان (VAF) به عمل آمده و به حیث پروژه جمعیت پوهنتون های آلمانی و افغانی شناخته شده است.

اهداف

بر اساس دیدگاه و رسالت اهداف ذیل توسط تیم یا کمیته متذکره تعقیب می گردد:

- 1- ادغام؛ ترتیب، تنظیم و تدوین قاموس اقتصادی با اصطلاحات جدیدی که در ساحات علوم اقتصادی به وجود آمده است. برای این منظور از قاموس های جدید دری، پشتو، انگلیسی و آلمانی استفاده می شود.
- 2- تشریح مساعی؛ همکاری و هم آهنگی وظایف و مبادله افکار اعضای کمیته از طریق سکایپ دسته جمعی.
- 3- جمع آوری الی 12.000 اصطلاحات، استفاده آزمایشی از اواسط سال 2019 و به اختیارگذاشتن قطعی آن در ابتدای سال 2020 عیسوی پیشبینی شده است.
- 4 - پیشنهادات، تغییرات و اصلاحات استفاده کنندگان صرف از طرف کمیته یا تیم متذکره به عمل می آید. بنابراین آدرس های ایمیل اعضای کمیته متذکره و شخص یا مرجع تنظیم کننده اعلام میگردد.
- 5 - تعداد اصطلاحات به عدد ذکر شده محدود نمانده بلکه قابل انکشاف و توسعه می باشد و به سایر رشته های اقتصادی که تا حال کاملاً تصحیح نشده، توسعه می کند.
- 6 - همکاری بین اعضای تیم قاموس اقتصادی و پوهنځی های اقتصاد افغانستان و مقامات وزارت محترم تحصیلات عالی ضروری بوده نظریات و پیشنهادات موسسات مو صوف در تطبیق این پروژه از طرف اعضای تیم کاملاً قابل رعایت می باشد. این پروژه مجانی بوده مصارف متوجه موسسات متذکره و علاقمندان استفاده کننده نمیگردد.

ضرورت « قاموس جامع اصطلاحات اقتصادی »

اعضای کمیته متشکل است از استادان و اهل خبره ، که اکثر شان به حیث استاد در پوهنځی های مختلف اقتصاد افغانستان اجرای وظیفه کرده و یا در ادارات مسلکی مصروف فعالیت اند. نظر به تجارب تدریسی و شغلی خویش متیقن اند، که نیازمندی شدیدی به موجودیت یک قاموس جامع اصطلاحات اقتصادی در افغانستان وجود دارد. پس «قاموس جامع اصطلاحات اقتصادی» نظر به دلایل آتی ضروری می پنداشته می شود:

1 - توحید معانی اصطلاحات اقتصادی به لسان های رسمی در تمام خطه ای افغانستان ضروری می باشد؛ زیرا با این طریق از تعدد معانی اصطلاحات چه به لسان پشتو چه به لسان دری جلوگیری گردیده و باعث سهولت فهمیدن آثار اقتصادی که از طرف استادان مربوطه تألیف و ترجمه میشود، میگردد.

2 - با ارتباط به نکته 1 ترجمه و تألیف استادان اصطلاحات اقتصادی به صورت مساوی مورد استفاده قرار میگردد.

3 - مهمترین مقصد آشنائی به اصطلاحات معیاری انگلیسی و آلمانی است. در بعضی پوهنخی های اقتصاد افغانستان، از آثار اقتصادی که به لسان فارسی ایرانی تحریر گردیده، استفاده می شود. فهم بعضی اصطلاحات جدید ایرانی مخصوصاً برای محصلان و یا دانش آموزانی که در ایران تحصیل نکرده و یا در آنجا بود و باش نداشته اند، مشکل است. بناءً این قاموس اقتصادی ممد خوب و مناسب برای درک آثار اقتصادی ایران هم می باشد؛ زیرا در این قاموس معنی معادل اصطلاح ایرانی نیز تحریر شده است. چون دیتابیس این قاموس از طریق آنلاین مجاناً به اختیار علاقمندان گذاشته میشود، پس با استفاده از آن از مصارف بیشتر برای خرید قاموس طبع شده جلوگیری میگردد، زیرا اکثر علاقمندان دارای یک موبایل می باشند و یا از دکاکین که در سرتاسر افغانستان خدمات کمپیوتری را عرضه میدارند، مصارف قلیلی را متقبل می شوند.

ساختار، قاموس جامع اصطلاحات اقتصادی»

1 - قاموس اقتصادی مرحوم پوهنوال غوثی بیشتر دارای اصطلاحات اقتصاد ملی می باشد. چون این قاموس قبل از 1974 تألیف شده، مطالب اقتصاد کلاسیک و موجه آن زمان به وجه احسن و قابل فهم تحریر گردید است (این ادعا در تبصره ای کمیته استنادی که برای ابراز نظر در باره این قاموس اقتصادی از طرف ریاست پوهنخی اقتصاد کابل مؤظف شده بودند، مورد تأیید قرار گرفته شده است. کمیته متذکره عبارت از پوهنوال دکتور محمد انور شبان، پوهندوی دکتور سید عبدالله کاظم و پوهندوی دکتور محمد نعیم اسد بودند). گرچه این قاموس در سال 2005 از طرف داکتر حشمت الله غوثی، برادر آن مرحوم به تعداد 75 جلد طبع گردید، اما کدام افزایش در اصطلاحات اقتصادی به عمل نیامد. بنابراین با رعایت اصل امانت بیشتر از 98 فی صد محتویات «قاموس اقتصادی» شاد روان محمد عارف غوثی مطابق به اصل امانت داری بدون تغییر گرفته شده است. اصطلاحات به کار برده ای «قاموس اقتصادی» شاد روان غوثی که از اصطلاحات جدید کوتاه تر یا و به شکل دیگری تشریح شده است، در پنجره ای «معلومات بیشتر قاموس جامع اصطلاحات اقتصادی» نقل شده اند.

2 - به صورت عمومی اصطلاحاتی که از کتاب «اصطلاحات علوم اقتصادی» که ناشر آن تیم توأمیت آلمانی می باشد، اصطلاح آلمانی و معادل انگلیسی و دری آن انتخاب شده اند، تعریف های آن به لسان دری توسط محمد نعیم اسد به عمل آمده است که در «منبع» بنام توأمیت نوشته شده است. نا گفته نماند، که تعداد محدود اصطلاحات این اثر توسط داکتر محمد امین زوری هم تعریف شده است. بیشترین قسمت اصطلاحات این اثر مربوط به رشته اقتصاد تصدی می باشد.

3 - از فهرست منابعی که برای تدوین «قاموس جامع اصطلاحات اقتصادی» مورد استفاده قرار گرفته است، در جای دیگر اسم برده میشود.

4 - یک برخ اصطلاحات پشتوی انتخاب شده از «د اقتصادی اصطلاحات»، «تولونه ژبار پوهنیار عبدالله عادل و امان ورین چاپ دوم (سال 2015) اقتباس شده است، که تعدادی آن توسط محمد نعیم اسد طوری به دری ترجمه شده است، که تحت الفظی نبوده اما مطابق به روحیه اصل اصطلاح می باشد.

5 - یک برخ اصطلاحات دری توسط داکتر مرزی و یک قسمت آن توسط کاندید دکتوری جناب استاد عبدالله عادل به پشتو تبدیل شده اند، که اسامی شان در منبع «قاموس جامع اصطلاحات اقتصادی» ذکر گردیده.

6 - سایر اعضای تیم هم به نوبه خویش اصطلاحاتی را نظر به رشته تخصصی تعریف نموده اند که اسامی آنها در مقابل اصطلاحات مربوطه درج شده اند.

7 - اصطلاحات به دسته های ذیل دسته بندی شده است: میکرواقتصادی یا اقتصاد کلان، میکرواقتصادی یا اقتصاد خورد (هر دو بنام اقتصاد ملی)، احصائیه و اکونومیتری، اقتصاد فعالیتگاه یا اقتصاد تصدی (که رشته های منجمت، بازاریابی، اقتصاد مالی، اقتصاد لوژستیک، اقتصاد تصدی بانکی، اقتصاد بیمه، اقتصاد تصدی صنعتی، اقتصاد تصدی تجارتي، اقتصاد تصدی بیمه، اقتصاد تصدی ارتباطات و معلومات و کنترولینگ به معنی کنترول نه، بلکه به معنی رهبری، پلانگذاری و مراقبت را دربر می گیرد).

8 - قسمت بیشتر اصطلاحات جدید موضوعات رشته های مربوط اقتصادی تصدی میباشد: از قبیل مدیریت (منجمت)، سازماندهی، کنترولینگ، بازار یابی (مارکیتنگ)، معلومات و ارتباطات، تصمیم گیری، امور حسابی و علوم مجاور اقتصادی از قبیل روانشناسی، سوسیولوجی و حقوق اقتصادی.

طرز استفاده از «قاموس جامع اصطلاحات اقتصادی»

1 - بر نامه تخنیکي «قاموس جامع اصطلاحات اقتصادی» شامل دو قسمت عمده است. قسمت برنامه برای دخول (input) اصطلاحات و معلومات مربوطه ای آن تخصیص داده شده است، که صرف توسط اعضای تیم مورد استفاده قرار گرفته می تواند. قسمت دوم نتیجه (output) معلومات اصطلاحات داده شده می باشد، که توسط همه ای علاقمندان استفاده شده می تواند.

2 - قسمت ارزیابی معلومات اصطلاحات، کاملاً آزاد گذاشته شده است. در حال حاضر جستجوی اصطلاح دلخواه صرف به لسان انگلیسی است. امکانات دیگر یعنی انتخاب اصطلاح به لسان های پشتو، دری و آلمانی به سبب دلایل تخنیکي در آینده پیشبینی شده است. بعضی اصطلاحات تکرار به نظر می خورند، اما از نگاه محتویات و یا نظر به نویسنده متفاوت می باشد. در بعضی اصطلاحات ظاهر ترکیبات آن نمایان میشود، وسعت معلومات را انتخاب کننده یا خواننده می افزاید.

3 - با انتخاب اصطلاح مورد نظر، معنی آن به لسان های آلمانی، دری و پشتو و تعریف آن طور کوتاه، اما جامع به دری یا پشتو و یا به پشتو و دری یکجا ظاهر می شود که متأسفانه تا حال کاملاً تحقق نیافته است. قرار است انشاءالله این کاستی در آینده از بین برداشته شود. همکاری سایر دانشمندان در این راستا و رفع آن برای ارتقای کیفیت این قاموس خیلی لازمی و مفید می باشد.

4 - در بعضی اصطلاحات که آوردن فرمول های ریاضی، گراف ها و جداول غرض درک بیشتر لازمی میباشد، به سبب مشکلات تخنیکي به تعویق انداخته شده بود که به فضل خداوند حالا این کاستی رفع گردیده است.

5 - اینکه در برنامه از کدام پروگرام های کامپیوتری استفاده شده و سایر مسایل تخنیکي، جناب انجینر کبیر توضیحات لازمه ارائه خواهند کرد.

لینک استفاده از پروگرام :

<http://www.afgahn-dic.com/searchapp2.aspx>